

# KURSEK

## Warszawski

z Bożej Łaski Ner 1.

M Y M I K O Ł A J Iszy

Cesarz i Samodzierzca Wszch Rossji etc: etc: etc: Wszystkim Naszym wiernym poddanym wiadomo czyniemy. W smutku serca Naszego, wpośród żałości powszechnej która Nas obarcza, Nas, Nasz Dom Cesarski i Naszą ukochaną Ojczyznę, upokarżając się przed niedocieczonemi Wyrokami Najwyższego, w Nim iedynie szukamy sił i pocieszenia; przywołał On na łono SWOJE wiekopomnej pamięci CESARZA ALEXANDRA I, a My straciliśmy wszyscy Ojca i MONARCHE, który przez lat 25 Rossją i Nas uszczęśliwiał. — Gdy 27 Listopada doszła Nas wiadomość o tym oplakany wypadku, pospieszyliśmy w tej chwili łez i żałości, dopełnić świętego obowiązku; i posłuszni natchnieniu serca Naszego, zaprzysięgliśmy wierność starszemu Bratu Naszemu CESARZEWICZOWI i WIELKIEMU XIĘCIU KONSTANTEMU iako prawemu Następcy Tronu Rossyjskiego, stosownie do zasad pierworodztwa. — Ledwieśmy byli dopełnili tej świętej powinności, gdy Rada Cesarstwa uwiadomiła Nas, iż dnia 15 Paźdz: 1823 r. powierzone jej zostały papiery opatrzone pieczęcią zmarłego CESARZA oraz z następującym własnoręcznym NAJASN: PANA nadpisem. „Zachować w Radzie Cesarstwa, aż dopóki inaczej nie rozkażę; lecz w przypadku mej śmierci otworzyć na sessji nadzwyczajnej, przed przystąpieniem do iakiejkolwiek bęć czynności.“ iż rozkaz ten Najwyższy, przez

Radę wypełnionym został, i że następujące pisma znalezione były, a mianowicie: *Naprzód:* List CESARZEWICZA i WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO, z daty 14 Stycznia 1822 r. do zmarłego CESARZA, w którym JEGO CESARZEWICZOWSKA MOŚC żręka się Następstwa do Tronu, iaki Mu się prawem pierworodztwa należał. *Powtóre:* Manifest z d. 16 Sierpnia 1823 r, podpisany własną ręką NAJJAŚNIEJSZEGO PANA i w którym JEGO CESARSKA MOŚC po udzieleniu SWEGO zezwolenia na zręczenie się CESARZEWICZA i WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO, postanawia, iż po Nim będąc Najstarsi wiekiem, MY iestęśmy stosownie do Prawa Kardynalnego najbliższym następcą Tronu. Uwiadomieni o raz zostaliśmy, iż podobne pisma złożone były w Senacie Rządzącym w Szym Synodzie w Kościele Katedralnym w Nniebowstąpienia Pańskiego w Moskwie. — Wiadomości te, w niczem niemogły z mienić Postanowienia Naszego. Spostrzegliśmy w tych pismach zręczenie się uczynione przez JEGO CESARZEWICZOWSKĄ MOŚC za życia CESARZA i potwierdzone zezwoleniem NAJJAŚNIEJSZEGO PANA; Lecz niemieliśmy ani chęci, ani Prawa uważać iako nieodwołalne takowe zręczenie się, które niebyło ogłoszonym w chwili, w której uczynionem zostało, ani też w Prawo zamienionem. Chcieliśmy tym sposobem oświadczyć, ile szanujemy pierwsze Kardynalne Prawo Ojczyzny



Naszej, tyczące się niezmiennego porządku następstwa Tronu, i wierni wykonanej przysiędze nalegaliśmy, ażeby całe Cesarstwo poszło za Naszym przykładem. W tak ważnej okoliczności, zamiarem Naszym nie było uwłaczać prawności oświadczonych przez JEGO CESARZEWICZOWSKĄ MOŚĆ postanowień; mniejsze sprzeciwiać się woli zmarłego CESARZA NASZEGO Ojca i Dobroczyncy wspólnego, która dla Nas na zawsze świętą pozostała; mieliśmy jedynie na widoku zasłonić od najmniejszego uszczerbku, Prawo stanowiące porządek następstwa Tronu, okazać w zupełnym świetle szczerości Naszych zamiarów, i zabezpieczyć ukochaną ojczyznę Naszą nawet od chwilowej niepewności względem Osoby prawego Jęj MONARCHY. Takowe postanowienie powzięte w czystości sumienia przed Bogiem, który czyta w głębi serc, otrzymało błogosławieństwo NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ MARYJ Najukochańszej Matki Naszej. — Tym czasem żałośna wiadomość o zgonie NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA, doszła wprost z Taganrogu do Warszawy dnia 25 Listopada, dwa dni wcześniej niż do tutejszej Stolicy. Niezmienny w swem postanowieniu CESARZEWICZ i WIELKI XIĄŻE KONSTANTY, potwierdził takowe w dniu następującym, dwoma pismami z daty 26go Listopada, których wręczenie Nam polecił ukochanemu Bratu Naszemu WIELKIEMU XIĘCIUMICHAŁOWI. Pisma te były następujące, *Naprzód*: List do NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ Matki Naszej Najukochańszej, w którym ponawiając poprzednie swe postanowienie i opierając takowe na reskrypcie zmarłego CESARZA z daty 2go Lutego 1822 r. w odpowiedzi na Akt zrzeczenia się iakiego Kopja była dołączona, JEGO CESARZEWICZOWSKA MOŚĆ zrzeka się ostatecznie i solennie wszelkich praw

107  
swych do Tronu, i stosownie do porządku ustanowionego Prawem Kardynałem, uznaje takowe w osobie Naszej i Potomków Naszych. *Powtórę*: List do Nas napisany w którym JEGO CESARZEWICZOWSKA MOŚĆ powtarza poprzednie swoje postanowienie, udziela Nam Tytuł CESARSKIEJ MOŚCI, zachowując sobie Tytuł CESARZEWICZA iakiego dotąd używał i nazywa siebie najwierniejszym Naszym poddanym. — Jakkolwiek stanowczemi były takowe pisma, iakkolwiek widocznie dowodziły stałość i nieodmienność postanowień JEGO CESARZEWICZOWSKIEJ MOŚCI, uczucia atoli Nasze i samo położenie rzeczy, były Nam powodem do wstrzymania ogłoszenia onych aż do chwili, w którejby JEGO CESARZEWICZOWSKA MOŚĆ oświadczył Nam wolę Swoją, względem przysięgi, którąśmy Jemu wraz z całym Państwem wykonali. — Dzisiaj odebrawszy również ostateczne oświadczenie Woli JEGO CESARZEWICZOWSKIEJ MOŚCI, oznajmujemy takowe wszystkim Naszym Poddanym wraz z dołączeniem Imo Listu JEGO CESARZEWICZOWSKIEJ MOŚCI CESARZEWICZA WIELKIEGO XIĘCIA KONSTANTEGO do zmarłego CESARZA ALEXANDRA 1go. 2do. odpowiedzi JEGO CESARSKIEJ MOŚCI. 3tio. Manifestu zmarłego CESARZA potwierdzającego zrzeczenie się JEGO CESARZEWICZOWSKIEJ MOŚCI i uznającego Nas za swego Następcę. 4to. Listu JEGO CESARZEWICZOWSKIEJ MOŚCI do NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ NAJUKOCHAŃSZEJ MATKI Naszej. 5to. Listu przez JEGO CESARZEWICZOWSKĄ MOŚĆ do Nas napisanego. — W skutku pism takowych i stosownie do Prawa Kardynałego Cesarstwa względem porządku następstwa, z sercem pełnym uszanowania ku niedocieczonemu Wyrokowi NAJWYŻSZEGO,



( 11 )

**KTORZY** Nami rozrządza, wstępujemy na Tron Przodków Naszych, na Tron Cesarstwa Wszech Rosyj i, równie iak i na Tron Królestwa Polskiego, tudzież Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego, które od niego są nieoddzielne: i rozkazujemy: Imo. Aby Przysięga wierności wykonana została Nam i Naszemu Następcy Wielkiemu Xięciu ALEXANDROWI Najukochańszemu Synowi Naszemu. 2do. Ażeby chwila wstąpienia Naszego na Tron, rachowana była od dnia 19 Listopada 1825 r. — Wzywamy nakoniec wszystkich wiernych Poddanych Naszych, do wzniesienia wraz z Nami gorących modłów do PRZEDWIECZNEGO aby udzielił Nam raczył siłą do zniesienia ciężaru, iaki Święta Opatrzność Jego na Nas wkłada. Aby wspierał Nas w stałych chęciach poświęcenia dni Naszych kochanej Ojczyźnie Naszej i wstępowanie w ślady Monarchy którego stratę oplakujemy. Bogdajby Panowanie Nasze było przedłużeniem Rządów Jego i bogdajbyśmy potrafili ziszczyć wszelkie dążące do szczęścia Rosyj zamiary Tego, którego pamięć święta ożywiać w Nas będzie chęć i nadzieję zaskżenia na błogosławieństwo Nieba i miłość ludów Naszych. — *Dan w Zamku Naszym CESARSKIM w Petersburgu dnia 12/24 Grudnia Roku Pańskiego 1825 a Panowania Naszego pierwszego.* — (podpisano) MIKOŁAJ. — Zgodno z Orygi: Mini: Sekr: Sta: (podpisano) Stef: Hr: Grabowski. — Za zgod: Rad: Sekr: Sta: Jenerał Br: (podpisano) Kosssecki.

Ner 2.

Wypis z Protokółu Sekretarjatu Stanu Król: Polskiego.  
z BOŻEJ ŁASKI  
M Y MIKOŁAJ Iszy  
Cesarz Wszech Rosyj, Król Polski etc: etc: etc:  
Wszem w obec i każdemu komu o tem wie-  
dzieć należy wiadomo czynimy: Zapatrzy-

wszy się na Artykuły Iszy i 3ci Ustawy Konstytucyjnej, stanowiącej nieodzowne połączenie Królestwa Polskiego z Cesarstwem Rosyjskiem i przepisującej tenże sam porządek następstwa do tronu. Manifest który wydałszy w dniu 12/24 bieżącego miesiąca, do wszystkich Poddanych Naszych bez wyjątku, będzie wspólnym Naszemu Królestwu Polskiemu; zalecamy przeto ogłoszenie w temże Królestwie pomienionego Manifestu, oraz dopełnienie objętych nim rozporządzeń, względem przystąpienia do przysięgi wierności, która Nam wykonaną być winna, tudzież oznaczonej epoki wstąpienia Naszego na Tron. — Polacy! wyrzekliśmy już iż Naszem niezmiennem życzeniem będzie, aby Panowanie Nasze było iedynie przedłużeniem Rządów wiekopomnej pamięci CESARZA i KRÓLA ALEXANDRA Igo. a tem samem oświadczylimy Wam, że Instytucje które Wam nadał, zachowane zostaną. Jakoż zawczasu przysięgam i przed Bogiem przyrzekam, iż Ustawę Konstytucyjną zachowywać i zachowania jej wszelkiemi siłami przestrzegać będę. — Błagajcie dla Nas błogosławieństw Najwyższego; dopomagajcie Nam w spełnianiu trudnych obowiązków, które na Nas wkłada; z tem poświęceniem, z tą ufnością, której domagamy się od Was iako drogiej części spadku odziedziczonego po Panującym, którego stratę oplakujemy, i bąćcie zapewnieni, iż My, uczuciami Jego względem Was natchnięci, ciągle i z równą przyziernością dawać Wam będziemy najszersze dowody Naszej życzliwości KRÓLEWSKIEJ. — *Dan w Zamku Naszym Cesarzkim w Petersburgu dnia 13/25 Grud: Roku Pańskiego 1825, a Panowania Naszego pierwszego.* (podpisano) MIKOŁAJ. przez Cesarza i Króla. — Minister Sekretarjatu Stanu (podpisano) Stefan Hra: Grabowski.



**NAJIASNIEJSZY PANIE!**

Zachęcony wszelkimi oznakami nieskończone przychylnych dla mnie uczuć WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI, ośmielam się ieszcze raz odwołać do nich i złożyć u Stóp TWYCH, NAJIASNIEJSZY PANIE, najpokorniejszą prośbę. — Nie uznając w Sobie ani ducha, ani zdolności, ani sił potrzebnych, abym kiedykolwiek mógł być wyniesionym na Godność NAJWYŻSZĄ do której, urodzenie nadawałoby mi prawo, upraszam WASZĄ CESARSKĄ MOŚĆ, o przelanie rzeczzonego prawa na Tego, komu po mnie z kolei należeć ma i zapewnienie w ten sposób na zawsze stałego bytu Cesarstwa. Co się mnie dotyczy, zrzeczeniem się takowem, nową przydam rękojmią i nową moc dobrowolnemu i uroczystemu zobowiązaniu się, które przyjąłem przy rozwodzie z pierwszą moją Małżonką. Wszystkie okoliczności teraźniejszego mojego położenia, co raz bardziej mnie nakłaniają do niniejszego kroku który przekona Cesarstwo i Świat cały o szczerości uczuć Moich. Racz NAJIASNIEJSZY PANIE; przyjąć łaskawie tę moją prośbę. Racz wyiednać zezwolenie Dostojnej Matki Naszej i zatwierdzić też prośbę CESARSKIM SWEM przychyleniem się. — W zakresie życia prywatnego ciągle usiłować będę, abym stał się wzorem dla wiernych poddanych WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI, dla tych wszystkich, których ożywia miłość kochanej Ojczyzny Naszej. — w Petersburgu dnia 14 Stycznia 1822. — Jestem z największem uszanowaniem NAJIASNIEJSZY PANIE WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI najwierniejszym poddanym i Bratem (podpisano) KONSTANTY. Za Zgodność, Minister Sekretarz Sta: (podpisano) Grabowski,

**M Y M I K O Ł A J** Iszy

Cesarz Wszech Rosji, Król Polski etc: etc: etc: Zważywszy, iż bieg spraw Administracyjnych i Sądowych Naszego Królestwa Polskiego niemoże doznać chwilowej przerwy bez uszkodzenia dobra kraju i służby publicznej; Postanowiliśmy i stanowimy co następuje: *Artykuł 1.* Generał Piechoty Xiążę Józef Zajączek zachowany zostaje przy godności Namiestnika pomienionego Królestwa, i sprawować będzie nadal władzę sobie nadaną w całej jej rozciągłości i zupełności wskutek pełnomocnictwa udzielonego Mu Postanowieniem Królewskim z dnia 17/29 Kwietnia 1818 roku, a które niniejszem Zatwierdzamy. *Artykuł 2.* Wszyscy Urzędnicy Administracyjni są również bez żadnego wyjątku utrzymać i wypełniać ciągle mające obowiązki wedle praw i urzędzeń istniejących. *Art: 3.* Sady zajmować się będą bez żadnej przerwy wymiarem Sprawiedliwości w Jmieniu Naszem. *Art: 4.* Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczonem być ma, Namiestnikowi Naszemu polecamy. — *Dan w Zamku Naszym Cesarzkim w Petersburgu dnia 13/25 Mca Grudnia roku Pańskiego 1825, a Panowania Naszego pierwszego. (podpisano) MIKOŁAJ.* przez Cesarza i Króla, Minister Sekretarz Stanu, Stefan Hr: Grabowski. Zgodno z Oryginałem Minister Sekretarz Stanu, Stef: Hra: Grabowski. Za zgodność, Rada Sekretarz Stanu Generał Brygady Kossecki. —

Allegata drugi, trzeci, czwarty i piąty do Nru 1., umieszczone będą w następującym Numerze Kurjera W.